

Dags att förbättra lärarnas arbetsmiljö!

I valet 2018 presenterade Alliansen en sammanhållen politik för höjda elevresultat, bättre arbetsmiljö för lärarna och en mänskligare skola för barn i behov av särskilt stöd. Idag presenterar Uppsala-Alliansen nästa steg i att förbättra lärarnas arbetsmiljö. Det är dags att införa en reform som redan har utvecklats och testats i Lund med goda resultat för lärarnas och rektorernas arbetsmiljö.

I Lund har arbetsgivare och fack enats om vilka delar av lärarnas arbete som kan prioriteras ned eller plockas bort när tiden inte räcker till. Bakgrunden till att politiken har gått in och fattat beslut i ansvarig nämnd är lärarnas ansträngda arbetssituation. Därmed tar arbetsgivaren sin del av ansvaret gällande ledning, styrning och prioritering av arbetsuppgifter.

Uppsala-Alliansen vill att Utbildningsnämnden fattar beslut om att inleda motsvarande arbete i Uppsala kommun senast i april 2019. Det är dags att ta fram en liknande prioriteringslista för skolorna i Uppsala kommun. På så vis kan vi förhindra att lärare tvingas gå ned i arbetstid för att orka med sitt viktiga arbete.

I Lund har arbetsmarknadens parter enats om att svaret på skolans kända arbetsmiljöproblem aldrig får gå ut över lärarnas hälsa. Därför har de enats om en lista där såväl lärare som rektorer och förvaltning vet vilka arbetsuppgifter som ska prioriteras ned eller strykas när tiden inte räcker till (se tabell 1). Vid arbetstoppar går läraren till sin chef och frågar vad som ska prioriteras bort. Framförhandlad lista underlättar samtalet och arbetsmiljön förbättras för både lärare och rektorer.

Skolans kunskapsuppdrag är det uppdrag som prioriteras framför alla andra (prioritet 1, högsta prioritet). Undervisningen och undervisningsrelaterade uppgifter prioriteras i alla lägen. I det ingår noggranna förberedelser av varje lektion, genomförande av undervisningen samt nödvändigt efterarbete.

Uppgifter som också anses centrala (prioritet 2) är planering och bedömning inför betygssättning av annan undervisningsgrupp, extra anpassningar, samverkan med vårdnadshavare enligt förväntansdokument, förberedelser inför och genomförande av nationella prov, deltagande i arbetslag och ämneslag, kompetensutveckling, kollegialt lärande, frånvarorapportering och personalmöten/APT.

Prioriteringslistan för Uppsala kommun behöver tas fram i samverkan mellan arbetsgivaren, lärarfacken och Skolledarförbundet, så listan inte blir eller fungerar som en partsinlaga. Uppgifter som kan komma att prioriteras ned behöver diskuteras noga. Även om vissa rutiner finns i Uppsala kommun idag så tillämpas dessa inte annat än i enskilda fall.

I Lund har parterna valt att nedprioritera sysslor som pedagogiska luncher, skolutvecklingsuppdrag, handledning av lärarstudenter, läxhjälp och föräldramöten (prioritet 4). Även funktioner som att vakta på raster, att utreda kränkningar, att följa upp skolfrånvaro, att rätta nationella prov samt att vara mentor i form av utvecklingssamtal har prioriterats ned (prioritet 3) och kan delvis utföras av andra yrkesgrupper i skolan, inte minst nyligen pensionerade lärare.

Enligt arbetsmiljöverket ska varje arbetsplats ha liknande prioriteringslistor, oavsett arbete. Fler och fler yrkesgrupper börjar uppmärksamma att så är fallet. I Uppsala behöver prioriteringslistan tas fram redan under våren 2019, så att den kan börja användas i skolan med start senast augusti 2019. Den gjorda Medarbetarundersökningen behöver ligga till grund för arbetet.

Ingen lärare ska behöva bli sjukskriven eller gå ned i arbetstid på grund av en orimligt hög arbetsbelastning. Det är dags att gå från ord till handling i arbetsmiljöarbetet – och utbildningsnämnden behöver ta initiativ till och löpande följa detta viktiga arbete.

De bedömningar och prioriteringar som gjorts i grundskolan och grundsärskolan i Lunds kommun presenteras i tabell 1, nedan. I sammanhanget ses listan över prioriteringar som ett exempel.

Tabell 1: Exempel på resultat av prioriteringssamtal mellan arbetsgivare och fack i Lund.

Prioriteringslista för lärare i grundskola och grundsärskola

(Prioriteringslistan kan vid behov även användas för fritidspedagoger som undervisar i grundskola)

Prioritering görs i dialog mellan lärare och närmaste chef när tillgänglig tid inte räcker till för alla arbetsuppgifter som ska utföras. Kategoriseringen av arbetsuppgifterna utgår från vad som är kärnverksamheten i lärarnas profession och vilka arbetsuppgifter som kan avvaras under en tid. Viktigt att det finns flera arbetsuppgifter som temporärt kan plockas bort. Kategori 4 prioriteras bort i första hand och kategori 1 i sista hand.

Kategori 1

Undervisning med undervisningsrelaterade uppgifter
--

Kategori 2

Delta i planering och bedömning inför betygssättning av annan undervisningsgrupp
Extra anpassningar
Samverka med vårdnadshavare enligt förväntansdokumentet
Bistå med underlag till pedagogiska utredningar
Förberedelser och genomförande av NP
Deltagande i arbetslag och ämneslag
Kompetensutveckling/kollegialt lärande
Personalmöten/APT
Frånvarorapportering

Kategori 3

Elevinflytande i form av klassråd och demokratiska grupper
Mentorskap i form av utvecklingssamtal, mentorstid
Särskilt stöd
Rättning av nationella prov
Uppföljning av hög frånvaro
Samarbete mellan skolformer/enheter
Utredning av kränkningar
Rastvärd/matvärd

Kategori 4

Korttidsvikariat
Särskild prövning
Deltagande i arbetsgrupper och samtalsgrupper
Skolutvecklingsuppdrag
Ämnesansvarig
Arbetslagsledning
Samtalsledare
Mentorskap för nya lärare under introduktionsperioden
Föräldramöten - enligt förväntansdokumentet
Handledning av lärarstuderanden
Pedagogisk lunch
Representant i forum för samråd
Läxhjälp, studieverkstad

Förslag till beslut.

Utbildningsnämnden föreslår besluta

- att** uppdra åt utbildningsdirektören att ta fram motsvarande prioriteringslista för grundskolan och gymnasieskolan i Uppsala kommun i syftet att underlätta arbetet för både lärare och rektorer.
- att** återkomma till utbildningsnämnden senast i juni 2019 med en handlingsplan för arbetet.

Uppsala-Alliansen i Utbildningsnämnden, genom Christopher Lagerqvist (M), Olle Romlin (C) och Jonas Segersam (KD)